

O'ZBEKISTONDA ILK KOMPOZITORLIK IJODIYOTINING SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISHI

Nomozova Sevara

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Musiqqa ta'limi va san'at yo'nalishi 1-bosqich magistranti.

nomozovasevara612@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18280916>

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonda ilk kompozitorlik ijodiyotining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari, shuningdek, O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasining tashkil topishi, faoliyati va mamlakat musiqqa madaniyati taraqqiyotidagi o'rni yoritilgan.

Maqolada uyushmaning 1938 yilda tashkil etilishidan boshlab bugungi kungacha bo'lgan davrdagi asosiy qurultoylari, ijodiy yo'nalishlari, yetuk kompozitor va bastakorlarning ijodi hamda urush va tinchlik yillaridagi musiqiy jarayonlar tahlil qilinadi. Shuningdek, o'zbek milliy musiqqa an'analari va Yevropa kompozitorlik uslubining o'zaro uyg'unlashuvi, musiqiy janrlarning boyishi hamda mustaqillik yillarida musiqqa san'atining rivojlanishiga alohida e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: O'zbek musiqqa san'ati, kompozitorlik ijodiyoti, bastakorlik an'analari, O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasi, milliy musiqqa, simfonik musiqqa, opera va balet, musiqali drama, musiqqa madaniyati.

O'zbekistonda ilk kompozitorlik ijodiyotining shakllanish va rivojlanish bosqichlari O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasi 1938 yilda tashkil topgan. O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasining asosiy maqsad va vazifalari bastakor va musiqashunoslarning ijodi bilan shug'ullanishga ko'maklashish, haq - huquqlarini himoya qilish, musiqqa ravnaqi yo'lida faoliyat olib borish, o'zbek milliy musiqasini keng ko'lamda boyitish va yuksaltirish. Ijodiy tadbirlarda, radio va teleko'rsatuvlarda, teatrlar, konsertlar, nashriyotlar va matbuot ishida faol qatnashish. Musiqqa va madaniyat sohasida mutaxassislar tayyorlashga yordam berish. Respublika va xalqaro miqyosda festivallar, mualliflik kechalari, konsertlar, ijodiy uchrashuvlar tashkil etish. Musiqashunoslik konferensiyalari, seminar va boshqa anjumanlar tashkil etish. O'zbekistonda yashaydigan barcha xalqlar musiqasini kamol topishiga muntazam yordam berish, musiqiy an'analarni asrab – avaylash, xalqni ma'naviy va axloqiy tarbiyalashga butun kuch - qudratini sarflash. O'zbekiston bastakorlari va musiqashunoslari asarlarini chet ellarda targ'ib qilishdan iborat.

Hozirgi kunda uyushmaning 120 dan ortiq a'zosi bor. O'zbekiston Bastakorlar uyushmasi musiqiy janrlar bo'yicha turli ijodiy faoliyat yuritadi: bular – “Yoshlar bilan ishlash”, “Estrada musiqasi”, “Musiqashunoslik”, “Sahna asarlari”, “Bolalar musiqasi”, “Ommaviy janrlar”, “Simfonik va kamer musiqasi”, “Harbiy Vatanparvarlik”, “An'anaviy musiqqa”, “Bastakor-aranjirovkachilar” sho'balaridir. Uyushmaning Samarqand, Buxoro, Qashqadaryo, Farg'ona viloyatlari, Qoraqalpog'iston Respublikasida bo'limlari mavjud. O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasiga 1995 yildan buyon kompozitor Rustam Abdullayev rahbarlik qilib kelmoqda. O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasi a'zolari Mustaqillik, Navro'z umumxalq bayramlarida, davlat miqyosidagi tadbirlarda, Respublika musiqqa festivallari va

tanlovlarida o'zlarining asarlari bilan qatnashish qatorida tashkiliy masalalarda ham faol ishtirok etib kelishmoqda. "Sharq taronalari" Xalqaro musiqa festivali, Xalqaro simfonik musiqa festivali – I-IV, "Davr sadolari-I, II, III". O'zbek musiqa san'atida kompozitor va bastakorlar ijodi O'zbek musiqa san'ati asrlar osha o'zbek xalqi tomonidan ulug' ma'naviy qadriyat sifatida ardoqlab kelingan. U yillar osha og'zaki uslubda shakllanib, rivojlanib kelgan; xalq orasidan ajoyib bastakorlar, ijrochilar yetishib chiqqan. O'zbek musiqa ijodkorligi asosan bastakorlik uslubida shakllanib kelgan.

Hozirgi davrga kelib esa o'zbek musiqa san'atida Yevropa musiqa nazariyasiga asoslangan kompozitorlik uslubi ham keng rivojlandi va bu uslubda o'zbek kompozitor - bastakorlari ham ko'plab musiqa durdonalarini yaratmokdalar. Kompozitorlarning asosiy ijod manbai bu xalq musiqasidir. O'zbek bastakor va kompozitorlari ana shu cheksiz manbadan foydalanib musiqa san'atining turli janrlarida ijod qilmoqdalar. O'zbekiston Bastakorlar uyushmasi (dastlabki nomi «O'zbekiston kompozitorlar soyuzi») O'zbekiston Xalq Komissarlari kengashining 1938 yil № 203-r qaroriga binoan tashkil topgan. Respublikada faoliyat ko'rsatayotgan kompozitor va musiqashunoslarni g'oyaviy va ijodiy birlashtirish maqsadida O'zbekiston xalq artisti, atoqli kompozitor va dirijyor Tolibjon Sodiqovga uyushmani tuzish uchun rasman vakolat berildi.

Respublika hukumatining xalq Komissarlari 1940 yil 21 fevral № 258 - qaroriga binoan O'zbekiston bastakorlar uyushmasi 1 sezini 1941 yil oktabr oyida o'tkazish belgilandi hamda a'zolari tasdiqlandi: Tolibjon Sodiqov—rais, Muxtor Ashrafiy - rais o'rinbosari, Karim Abdullayev - mas'ul kotib, To'xtasin Jalilov, Yunus Rajabiy, Nikolay Mironov, Aleksey Kozlovskiy, Yelena Romanovskaya, Mutal Burhonov, Viktor Uspenskiy, Sharif Ramazonov, Imomjon Ikromov, Matyusup Xarratovlar - hay'at azolari qilib saylandilar.¹ K. Abdullayev o'z arizasiga ko'ra mas'ul kotib vazifasidan ozod etilgach, o'rniga musiqashunos YE. YE. Romanovskaya saylandi. Sobiq ittifoq hukumati qaroriga asosan 1939 yili «Kompozitorlar uyushmasi» va «Musiqa fondi» ta'sis komiteti tashkil etilgan edi. Hay'at raisi vazifasiga atoqli kompozitor va musiqashunos, akademik Boris Vladimirovich Asafev (adabiy taxallusi Igor' Glebov (1884 - 1949) tayinlandi. Uyushmaning 19 birinchi tashkiliy qurultoyini o'tkazish 1941 yil noyabr oyiga belgilandi. Mazkur tashkilot tarkibiga boshqa respublikalar uyushmalari qatori O'zbekiston Bastakorlar uyushmasi ham kiritildi va «O'zbekiston musiqa fondi bo'limi» tashkil topdi.² Sinsadze – direktor, Kolesnichenko bosh hisobchi etib tayinlandilar. 1941 yil 22 iyunida boshlangan Ikkinchi Jahon urushi mazkur ijodiy uyushma qurultoylarini o'tkazishga imkoniyat bermadi. Urush yillari O'zbekistoi kompozitorlar uyushmasi va uning «Musiqa fondi» jangovar shtabga aylandi. Ayrinim sanatkorlar qo'llariga qurol olib jang maydonlariga otlandilar, qolganlari esa adabiyot va sanatning rivojlanish jarayonida faol mehnat va ijod qildilar. Bastakor va kompozitorlar, shoir va dramaturglar bilan hamkorlikda musiqaning barcha shakl va janrlarida ijod qilib, yangi - yangi musiqiy va saxna asarlar yaratdilar. Bu jarayonda, yukorida tilga olingan hay'at a'zolari bilan birgalikda K. Jabborov, F. Sodiqov, S. Kalonov, N. Xasanov, P. Raximov, M. Niyozov, Nishonov, M. Salimov, O. Toshmatov (Orif garmon), K. Mansurov, M. Murtazayev, A. Allaberganov kabi bastakorlar, 1941 yilniing iyun oyida Toshkent davlat konservatoriyasining ilk bitiruvchilari I. Akbarov, B. Giyenko, V. Meyyen, I. Hamzin (urushda xalok bo'lgan) hamda

¹ O'zbekiston professional musiqasi tarixi – Tosh: O'qituvchi, 1987

² O'zbekiston kompozitorlik san'ati tarixi - Tosh: San'at, 2004

konservatoriya pedagoglaridan G. Mushel, B. Nadejdin, Yan Pekker va yukori kurs kompozitor - talabalari urush mavzusiga bagishlangan asarlar yarata boshlashdi. Bu ijodiy jarayonga Moskva va Leningrad, shuningdek, Belorusiyadan vaqtincha ko'chib kelgan taniqli kompozitorlardan B. Arapov, S. Vasilenko, V. Voloshinov, L. Revutskiy, O. Chishko, Y. Tyulin, M. Shteynberg, N. Boguslavskiy, G. Taranov va Leningrad konservatoriyasining professor, pedagog va talabalari ham qo'shildilar. 1948 yil 11 - 14 oktabrda O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining 1 qurultoyi bo'ldi. T. Sodiqov hisobot ma'ruzasida respublikamiz musiqa madaniyatining rivojlanishidagi yutuq va muammolariga to'xtab o'tdi.

Qurultoy dasturida kompozitorlarning musiqali spektakllari, turli janrlarda yaratilgan musiqali asarlari yangradi. Qurultoyda uyushmaning hay'at azolari, rais lavozimiga kompozitor Sobir Boboyev, rais o'rinbosari lavozimiga B. Giyenko, taftish komissiyasi a'zolari va uning raisi etib I. Akbarov, «O'zbekiston musiqa 20 fondi» hay'at a'zolari, uning raisi etib V. Meyyen saylandi. Direktor vazifasiga R. Gisin tasdiqlandi. Shuni aytib o'tish joizki, 1945 - 59 yillarda O'zbekiston Bastakorlar uyushmasi safiga konservatoriyani bitirgan 27 nafar yosh kompozitorlardan quyidagilar qabul qilindi: I. Hamroyev, G. Kodirov, G. Sobitov, Pak Yendin, I. Akbarov, G. Zubatov, V. Knyazev, X. Izomov, D. Zokirov, S. Boboyev, D. Soatkulov, S. Abramova, A. Berlin, X. Raximov, S. Varelas, A. Muhamedov, V. Zudov, F. Nazarov, O. Salimov, Y. Nikolayev, A. Malaxov, F. Yanov - Yanovskiy; Konservatoriyani bitirgan 54 nafar yosh musiqashunoslardan I. Dulgarova, Y. Kon, K. Alimbayeva, F. Karomatov, M. Kovbas, A. Asinovskaya, T. Solomonova, T. Adambayeva, T. Golovyans, T. Jumayev, M. Axmedov va N.Yanov-Yanovskayalar qabul qilindi. 1955 yilning 10 - 16 dekabrda O'zbekiston Bastakorlar uyush-masining II qurultoyi bo'lib o'tdi. Uning dasturida uchta simfonik konsert, bitta o'zbek xalq cholg'ulari orkestri konserti, kamer konsert, xor konserti hamda G. Mushelning «Raqqosa» baleti, T. Sodiqov va R. Glierning «Gulsara» operasi, T. Jalilov va G. Mushellarning «Muqimiy» musiqali dramalari namoyish etildi. S. Boboyev «O'zbekiston musiqa madaniyatining rivojlanish jarayoni, muammolari va san'atkorlarning vazifasi» mavzuida ma'ruza qildi. Minbarga chiqqanlar konsert dasturlariga kiritilgan asarlarning yutuq va kamchiliklari, musiqani targibot qilishdagi muammolar to'grisida o'z fikr va mulohazalarini bayon qildilar.

Hay'at raisi lavozimiga Mutal Burhonov, uning o'riibosari etib B. Giyenko, mas'ul kotib etib M. Aliyev, taftish hay'ati raisi etib I. N. Karelova saylandilar. «O'zbekiston musiqa fondi» raisi vazifasiga V. A. Meyyen, direktori etib L. R. Gisin tasdiqlandi. 1960 yilning 8-14 iyunida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining SH - chi qurultoyi bo'ldi. Uning konsert dasturida kompozitorlarning turli shakl va janrlarda yaratgan yangi musiqiy asarlari 7 ta konsertda namoyish qilindi, shuningdek, quyidagi spektakl va kinofilmlar delegat va mexmonlar e'tiboriga xavola etildi: S. Yudakovning «Maysaraning ishi» operasi, T. Jalilov va G. Sobitovlarning 21 «Nurxon» musiqali dramasi, I. Akbarov musiqasi bilan «Ikkinchi gulshan» va M. Leviyev musiqasi bilan «Mahallada duv - duv gap» («Syurpriz») badiiy kinofilmlari ko'rsatildi. M. Burhonov «O'zbekiston musiqa san'atining rivojlanish jarayoni va san'atkorlarning vazifalari» mavzuida ma'ruza qildi. U respublikaning musiqiy hayotidagi yutuq va kamchiliklarga, hamda yechilmagan muammolariga to'xtalib o'tdi. Shu bilan birga kompozitorlarning ijodiy faoliyatidagi jiddiy nuksonlar tankid ostiga olindi. Taftish hay'ati raisi I. N. Karelova o'z ma'ruzasida M.Burhonov so'zlarini tasdiqladi.

Qurultoy kun tartibi haqida qaror qabul qildi va tashkiliy masalani ko'rib chiqdi.

O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining hay'at raisi lavozimiga Sobir Boboyev, uning o'rinbosari etib Raximov, mas'ul kotib A. A. Berlin, taftish hay'at raisi lavozimiga I. N. Karelovalar saylandilar. «O'zbekiston musiqa fondi» hay'at azolari va uning raisi etib I. Akbarov saylandilar. Fond direktorligiga L. R. Gisin tasdiqlandi. 1962 yilning 13 - 18 fevralida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining navbatdan tashqari bo'lib o'tgan IV sezida S. Boboyev va D. B. Kabalevskiylar maruza qilishdilar. Sezd konsert dasturida turli janrlarda yaratilgan musiqiy va saxna asarlar namoyish qilindi. 1965 yilning 7 - 15 martida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining V sezdi bo'ldi. Sezd dasturida turli janrlarda yaratilgan asarlar, jumladan S. Boboyevning «Hamza», M. Ashrafiyning «Shoir qalbi», M. Yusupovning «Xorazm qo'shig'i» va R. Hamroyevning «Zulmatdan ziyo» operalari, G. Mushelning «Kashmir afsonasi» baleti, M. Leviyevning «Toshbolta oshiq», S. Boboyevning «Ikki bilaguzuk» va A. Muhamedovning «Jon qizlar» musiqali komediyalari, Hamid Raximovning «Ishqing bilan» musiqali dramasi namoyish qilindi. Hay'at raisi S. Boboyev «O'zbekiston kompozitorlari va musiqa-shunoslarining ijodiy faoliyatidagi yutuq va muammolar» mavzuida ma'ruza qildi. Sezd tashkiliy masalani ko'rib chiqdi. Uyushma hay'ati rais lavozimiga Ahmad Hamidovich Jabborov, uning o'rinbosari etib B. Giyenko, mas'ul kotiblikka G'. Qodirov, taftish hay'ati va uning raisi vazifasiga Tovur Jumayev, «O'zbekiston musiqa fondi» hay'ati a'zolari, uning raisi etib Ilyos Akbarov saylandi. Fond direktori 22 lavozimiga M. T. Gisin tasdiqlandi. 1967 yilning sentabr oyida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining Qoraqalpog'iston bo'limi ochildi 1971 yilning 15 noyabr - 2 dekabr kunlari O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining VI sezdi bo'ldi. Uning dasturida kompozitorlarning simfonik, vokal - simfonik, kamer cholg'u, kamer - vokal asarlari, o'zbek xalq cholg'ulari orkestri uchun kuy va qo'shiqlar, qo'shiq va romans, estrada, xor jamoalari va bolalar uchun yozilgan asarlar yangradi. quyidagi sahna asarlari: A. Berlinning «To'y kuni» (A. Rozov librettosi) operasi, M. Ashrafiyning «Temur Malik» baleti, R. Vil'danovning «O'n ikkinchi kecha» (Shekspir pesasi asosida) musiqali komediya, D. Zokirov va K. Jabborovlarning «Mening jannatim» (S. Abdulla pesasi) musiqali dramalari namoyish etildi. Hay'at raisi A. K. Jabborov O'zbekiston kompozitor va musiqashunoslarning ijodiy faoliyatlari respublikaning zamonaviy musiqiy sanatinin rivojlanish jarayonidagi yutuq va muammolar hamda musiqa targ'ibotidagi nuqsonlar to'g'risida ma'ruza qildi. Hay'at azolari va uning raisi lavozimiga A. K. Jabborov, uning o'rinbosari etib B. Giyenko, mas'ul kotiblikka E. Soliqov, taftish hay'ati a'zolari va uning raisi etib T. Jumayev, «O'zbekiston musiqa fondi» hakami va uning raisi lavozimiga I. Akbarov saylandi. Direktor bo'lib O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Toshtemir Sharipov tasdiqlandi.

1976 yilning 12 - 19 martida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining VII sezdi bo'ldi. Sezdning konsert dasturida kompozitorlarning turli janr va shakllarda yaratgan yangi musiqiy asarlari yangradi. N. Zokirovning «Sohil bo'yida to'qnashuv» operasi, M. Ashrafiyning «Muhabbat va qilich» («Temur Malik») baleti, S. Jalilning «Laqma», M. Leviyevning «Zamonali va Omonali» musiqali komediyalari namoyish qilindi. Tashkiliy masala ko'rilib, hay'at a'zolari va uning raisi lavozimiga Enmark Solihov saylandi. Uning o'rinbosarlari lavozimiga B. Giyenko va N. Zokirov, mas'ul kotiblikka V. Zudov saylandilar. «O'zbekiston musiqa fondi» hay'ati va uyushmaning raisi I. Akbarov saylandi. Fond direktori etib T. Sharipov tasdiqlandi. 23 1982 yilning 13 - 19 iyunida O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining VIII sezdi bo'ldi.

Uning dasturida N. Zokirovning «Uygʻonish» nomli operasi, A. Berlinning «Vasilisa prekrasnaya» bolalar uchun baleti, T. Xrennikovning «Lyubovyu za lyubov» baleti, E. Solihovning «Xoʻja Nasriddin» operettasi ijro etildi. Hayʼat raisi Enmark Solixov va taftish hayʼati raisi Tovur Jumayev hisobot maruza qildilar. hayʼatining birinchi kotibi lavozimiga Sobir Boboyev, masʼul kotiblik Mirsodiq Tojiyev, Aleksandr Berlin, Ulugʻbek Musayev va Galina Kuznetsovalar, taftish hayʼati va uning raisi etib M. S. Kovbas, «Oʻzbekiston musiqa fondi» hayʼati va raisi qilib Ilyos Akbarovlar saylandilar. Musiqa fondi direktori etib Toshtemir Sharipov tasdiqlandi. (izoh: Bastakorlar uyushmasi hayʼatining birinchi kotibi Sobir Boboyev bemor boʻlib qolganligi sababli, oʻz arizasiga koʻra 1984 yilning oktabr oyida vazifasidan ozod etildi.

Uning oʻrniga Mirsodiq Tojiyev, masʼul kotib lavozimiga kompozitor Rustam Abdullayev, musiqashunos Irina Kulʻbashnayarlar tayinlandi). 1987 yilning 12 - 18 dekabrda Oʻzbekiston Bastakorlar uyushmasining IX sezdi boʻldi. Musiqali teatlarda R. Abdullayevning «Quyoshga taʼzim» balet - oratoriyasi, S. Jalilning «Zebuniso» operasi, U. Musayevning «Toʻmaris» baleti, M. Bafoyevning «Yettinchi jin» musiqali dramasi, M. Leviyevning «Mangulik» musiqali dramasi tomosha-binlarga havola etildi. Sezdi minbaridan uyushmaning birinchi kotibi Mirsodiq Tojiyev va taftish hayʼati raisi M. S. Kovbas hisobot maʼruza qildilar. Uyushma hayʼati raisi lavozimiga musiqashunos Axmad Hamidovich Jabborov, masul kotiblik kompozitorlar Ulugʻbek Musayev va Rustam Abdullayevlar, taftish hayʼati va uning raisligiga Rustambek Abdullayev, «Oʻzbekiston musiqa fondi» hayʼati va uning raisi, Mardon Nasimov saylandi. Fond direktori etib Toshtemir Sharipov tasdiqlandi. Oʻzbekiston Bastakorlar uyushmasining tashkil topganiga 50 yil toʻlishi munosabati bilan 1988 yilning 27 noyabridan 8 dekabrighacha yubiley Plenumi boʻlib oʻtdi.

Plenum konsertlari va ijodiy uchrashuvlar haqiqiy musiqa bayramiga aylanib ketdi. Plenum ishini tugallash arafasida 24 - 26 ioyabr kunlari dunyodan koʻz yumgan kompozitorlar va musiqashunoslarga bagʻishlangan «Xotira 24 kechalari» oʻtkazildi va qabrlari ziyorat qilindi.

Marhum kompozitorlarning musiqiy asarlari uchta konsert dasturida jarangladi. N. Zokirovning «Gamlet» S. Yudakovning «Maysaraning ishi» operalari, R. Abdullayevniig «Quyoshga taʼzim» balet - oratoriyasi M. Ashrafiyning «Sevgi tumori» baleti, U. Musayevning «Toʻmaris» hamda Samarqand opera va balet teatrida D. Qodirovaning «Sayyora» baleti, M. Bafoyevning «Prometey» musiqali dramasi, E. Solihovning «Xoʻja Nasriddin» operettasi tomoshabinlar eʼtiboriga havola etildi. Shuni aytib oʻtish joizki, XX asrning 60 – 70 – 80 - yillarida Oʻzbekistoi Bastakorlar uyushmasi tashabbusi bilan Toshkentda har yili Oʻrta Osiyo va Qozogiston kompozitorlarining asarlaridan «Simfonik musiqa festivali» oʻtkazildi.

Mazkur festivalni oʻtkazishda Oʻzbekiston xalq artisti, professor dirijyor Z. Haqnazarov rahbarligidagi simfonik orkestrning faoliyati muhim rol oʻynadi. 1972 yilning may oyida Oʻzbekistonda «Gruziya musiqa haftaligi», 1 - 7 noyabrda esa «Oʻzbekiston musiqa haftaligi» Gruziyada boʻlib oʻtdi. Mazkur haftaliklarda gruzin va oʻzbek kompozitorlarining simfonik, vokal - simfonik, kamer - cholgʻu, kamer - vokal musiqiy asarlari konsert dasturlarida jarangladi.³ Toshkent, Samarqand va Buxoro shaharlari musiqa bilim yurtlari, bolalar musiqa maktablarida va shahar faollari bilan gruzin kompozitorlarning ijodiy uchrashuvlari boʻlib oʻtdi. Bu uchrashuvlarning konsert dasturida gruzin va oʻzbek ijrochilari faol qatnashdilar.

³ Oʻzbek sovet musiqasi tarixi – Tosh: 1972

Xuddi shunday o'zbek kompozitorlarining ijodiy uchrashuvlari va konsertlari Tbilisi, Barjomi, Kutaisi, Suxumi va Poti shaharlarida bo'lib o'tdi. Bu ijodiy uchrashuvlar va konsertlar ikki xalqning musiqiy bayramiga aylanib ketdi. O'zbekiston Bastakorlar uyushmasining a'zolari ozod va obod Vatanimizning musiqiy madaniyatini rivojlantirish jarayonida faol ijod qilmoqdalar.

Mustaqillikning o'tgan davrida kompozitorlar A. Navoiy nomidagi opera va balet teatrini, ayniqsa, Muqimiy nomidagi musiqali teatrni va viloyatdagi barcha teatrlarni, milliy simfonik orkestrni, xor jamoalarini o'zbek xalq cholg'u asboblari orkestrlarini, estrada simfonik orkestrini, kamer simfonik orkestrini, drama teatrlarni, bolalar xor jamoalarini, O'zbekiston Mudofaa vazirligi, Ichki ishlar vazirligi va chegarachilar qo'shinlari tarkibidagi «Ashula va raqs ansambli» va damli cholg'u asboblari orkestrlari va boshqa ijrochi jamoalarining repertuarlarini yangi - yangi musiqiy asarlar, spektakllar bilan doimiy ravishda boyitib kelmoqdalar

FOYDALANILGAN ADABIYOLAR RO'YXATI

1. O'zbek sovetmusiqasi tarixi – Tosh: 1972
2. Yanov-Yanovskaya N. S. O'zbek simfonik musiqasi. - T.: Ed. yoqilgan. va san'at, 1979. - 220 b.
3. Yanov-Yanovskaya N. S. O'zbekistonda instrumental kontsert // Tarix va zamonaviylik. O'zbekiston, Turkmaniston va Tojikiston xalqlari musiqa madaniyati muammolari. M., 1972, 64-96-betlar.
4. <http://www.assc.uz/Axborotresursmarkazi>
5. <http://www.conservatoriy.uz>
6. <http://www.gov.uz>